

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний, міжнародний

Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології

**Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Особливості роботи стоматологів з пацієнтами,
хворими на туберкульоз»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестри: IX-X. 5-й рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології. Одеса, вул. Французький бульвар 40. Державний заклад спеціалізований (спеціальний) санаторій «Аркадія» МОЗ України.
Викладач (-і)	Мацегора Н.А., д.мед.н, професор, завідувач кафедри. Доценти: к.мед.н. Шпота О.Є., к.мед.н. Капрош А.В. Асистенти: Омельян Л.П., Зайцев А.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Мацегора Ніна Анатоліївна д.мед.н., професор кафедри. +380982203381 E-mail: nmatsegora@ukr.net Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 15.00 до 16.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися за змішаним форматом: аудиторно (очно) та заочно, у (дистанційно).

Під час дистанційного навчання комунікація проводитиметься із застосуванням платформи Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджерів Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Особливості роботи стоматологів з пацієнтами, хворими на туберкульоз», є заходи з організації виявлення, діагностики, диференційної діагностики, які сприяють зменшенню або попередженню розповсюдження випадків туберкульозу та сприяє підвищенню ефективності лікування хвороб порожнини рота даної категорії хворих.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, рентгенологія, фармакологія, пропедевтика внутрішньої медицини, пропедевтика педіатрії, радіологія,

гігієна та екологія.

Постреквізити: епідеміологія, стоматологія, отоларингологія, внутрішня медицина (пульмонологія, ендокринологія), хірургія, неврологія, інфекційні хвороби, педіатрія, дитячі інфекції, загальна практика (сімейна медицина).

Мета: оволодіння здобувачами ступеню магістра медицини за спеціальністю 221 «Стоматологія», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» комплексом знань, вмінь, навичок своєчасної діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики туберкульозу ротової порожнини, що спрямовані на підвищення якості нагляду таких хворих та/або попередити формування в них ускладнень, а також про заходи та засоби щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, хворими на туберкульоз.

Завдання:

1. Вивчити особливості роботи стоматологів з пацієнтами, хворими на туберкульоз.
2. Оволодіти знаннями про туберкульозний процес, умови інфікування та захворювання.
3. Опанувати знаннями про осередок туберкульозної інфекції.
4. Набути навичок та вмінь визначати клінічні критерії випадків ТБ.
5. Оволодіти знаннями та вмінням впроваджувати алгоритм дій фахівців закладів/служб в рамках здійснення епідеміологічного нагляду за ТБ.
6. Оволодіти порядком проведення епіднагляду за контактними особами з випадком ТБ.
7. Опанувати профілактичні заходи у осередку туберкульозної інфекції.
8. Оволодіти стандартами якості епідеміологічного нагляду за ТБ та інфекційного контролю у стоматології.
9. Оволодіти знаннями про заходи та засоби щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, хворими на туберкульоз.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- особливості роботи стоматологів з пацієнтами, хворими на туберкульоз;
- клінічні ознаки, підозрілі на туберкульоз, тактика лікаря-стоматолога;
- алгоритм діагностики легеневого туберкульозу;
- діагностику та диференційну діагностику туберкульозу щелепно-лицевої зони та порожнини рота;
- особливості діагностики ТБ/ ВІЛ, ТБ / ВІЛ / вірусні гепатити В та С;
- поняття про осередок туберкульозної інфекції. Категорії осередків за ступенем епідемічної небезпеки;
- інфекційний контроль: адміністративний, інженерний, індивідуальний захист;
- первинну профілактику (вакцинація БЦЖ);
- вторинну профілактику (хіміопрофілактику) туберкульозу, показання, методику проведення;
- санітарну та санітарно-освітню профілактику, їх завдання;
- антимікобактеріальні засоби та режими лікування хворих на туберкульоз;
- клініко-лабораторний та інструментальний моніторинг за якістю та ефективністю

лікування;

- профілактичні протитуберкульозні заходи на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування хворих на ТБ та категорії диспансерного обліку;
- заходи щодо профілактики туберкульозу серед осіб, які працюють в протитуберкульозних установах;
- стандарти якості епідеміологічного нагляду за ТБ та інфекційного контролю;
- про заходи та засоби, спрямовані на попередження інфікування при проведенні стоматологічної допомоги хворим на туберкульоз.

Вміти:

- опанувати вміння діагностувати різноманітні клінічні форми туберкульозу;
- характеризувати осередок туберкульозної інфекції за ступенем епідемічної небезпеки; визначити шляхи зараження ТБ;
- сформулювати основні принципи інфекційного контролю;
- продемонструвати знання та порядок проведення первинної (БЦЖ- вакцинації) профілактики туберкульозу;
- визначити знання та порядок проведення вторинної профілактики туберкульозу (хіміопротекції);
- сформулювати профілактичні заходи з санітарної та санітарно-освітньої профілактики, їх завдання;
- оформити реєстрацію випадків на туберкульоз;
- порядок здійснення клініко-лабораторного та інструментального моніторингу за якістю лікування;
- демонструвати формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим, а також принципами фахової субординації.

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Особливості роботи стоматологів з пацієнтами, хворими на туберкульоз» стосується усіх можливих профілактичних заходів, що повинні проводитися у вогнищах туберкульозної інфекції, визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня магістра медицини, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (30 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Методи навчання:

Семінарські заняття розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни. Вони можуть проводитися у наступних формах: семінар-лекція, семінар-дискусія, семінар-круглий стіл, семінар-консультація, семінар-практичне заняття (із затосуванням усного та письмового опитування, вирішення тестових завдань, розв'язування ситуаційних задач).

Самостійна робота здобувачів (СРЗ) з активною консультацією викладача (під час самостійної роботи здобувачі опановують навчальний матеріал наступного практичного заняття. На консультаціях здобувач може отримати відповіді на складні питання теми).

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні дані про туберкульоз.

Тема 2. Методика обстеження хворого на туберкульоз.

Тема 3. Поняття про осередок туберкульозної інфекції.

Тема 4. Діагностика та диференційна діагностика туберкульозу щелепно-лицевої зони та порожнини рота, можливі ускладнення.

Тема 5. Діагностика та диференційна діагностика туберкульозу верхніх дихальних шляхів (носу й придаткових пазух, мигдаликів, гортані, трахеї, бронхів) та периферичних лімфатичних вузлів.

Тема 6. Особливості діагностики ТБ/ ВІЛ, ТБ / ВІЛ / вірусні гепатити.

Тема 7. Соціальна, санітарна та санітарно-освітня профілактика, їх завдання. Інфекційний контроль: адміністративний, інженерний, індивідуальний захист. Стандарти інфекційного контролю та якості епідеміологічного нагляду за хворими на туберкульоз.

Методи здійснення соціальної профілактики туберкульозу.

Інфекційний контроль у закладах медичної допомоги різного рівня.

Тема 8. Первинна специфічна профілактика ТБ (вакцинація БЦЖ). Вторинна специфічна профілактика (хіміопрфілактика) туберкульозу.

Тема 9. Загальні принципи лікування туберкульозу. Антимікобактеріальні препарати. Стандартні режими лікування хворих на туберкульоз.

Тема 10. Клініко-лабораторний та інструментальний моніторинг за якістю лікування. Критерії вилікування хворих на туберкульоз.

Тема 11. Заходи та засоби, спрямовані на попередження інфікування медичних працівників при проведенні стоматологічної допомоги пацієнтам, хворим на туберкульоз.

Тема 12. Основні бар'єри, з якими стикаються люди під час лікування ТБ.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна:

1. Наказ МОЗ України Про затвердження стандартів медичної допомоги «Туберкульоз» від 19.01.2023 р. № 102

2. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. «Стандарти охорони здоров'я при туберкульозі». URL: https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/NakazMOZ_vid_25.02.2020_530_Standarty_medopomogy_pry_TB.pdf

3. ТУБЕРКУЛЬОЗ Клінічна настанова МОЗ України, заснована на доказових даних № КН 2021-530 від 17.11.2021. URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/tuberkuloz/>.

4. Наказ МОЗ України від 09.03.2021 № 406 "Про затвердження Порядку епідеміологічного нагляду за туберкульозом та Зміни до критеріїв, за якими визначаються випадки інфекційних та паразитарних захворювань, які підлягають реєстрації".

5. Наказ МОЗ України № 287 від 01.02.2019 р. «Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-19#Text>.

6. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. №1292 «Про затвердження нового Клінічного протоколу із застосування антиретровірусних препаратів для лікування та профілактики ВІЛ-інфекції».

7. Позалегеневий туберкульоз.. Підручник. / Мацегора Н.А., Марічерета В.Г., Антоненко П.Б. [та ін.] за заг. Ред. Н.А. Мацегора. – 2022. – Одеса. – 430 с. (26,88 друк.арк.).

8. Туберкульоз Клінічна настанова МОЗ України, заснована на доказових даних № КН 2021-530 від 17.11.2021. URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/tuberkuloz/>

9 «Фтизіатрія» навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / Мельник В.П., Панасюк О.В., Разнатовська О.М. та ін.; за ред. Мельника В.П.. – К. : «Книга-плюс», 2022.

Додаткова:

1. Профілактика туберкульозу. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В. І. Петренко, М. Г. Долинська, А. В. Александрін, В. В. Петренко. Київ: 2 Print, 2017. 88 с. URL: <http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/prophilaktica.pdf>.

Електронні інформаційні ресурси

1. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України. <http://phc.org.ua/>
2. Питання туберкульозу на сайті ВООЗ. <http://www.who.int/tb/en/>
3. Національний ресурсний центр з туберкульозу. <http://tb.ucdc.gov.ua/>
4. Стадії ВІЛ-СНІДу. www.ifp.kiev.ua > doc > people > vil-pop > vil-pop5
5. СайтТБ/ВІЛ-<https://aph.org.ua/uk/nasha-robota/ukraine/gf/>. <http://www.aids.ru/whatnext/tb.shtml>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю:

На кожному семінарському занятті застосовуються наступні методи поточного контролю:

- 1) Усна відповідь на стандартизовані питання за матеріалом поточної теми.
- 2) Розв'язування ситуаційних задач.
- 3) Вирішення тестових завдань за темою.

Критерії поточного оцінювання на занятті:

«5»	Студент вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Студент добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Студент недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Студент не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворої

дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.
--

Форми і методи підсумкового контролю: залік, виставляється здобувачу, який виконав усі розділи освітньої програми вибіркової дисципліни, приймав активну участь у семінарах, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.